

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Marszałek Sejmu

Warszawa, dnia ... 2024 r.

Tytuł projektu: <i>Ustawa o związku metropolitalnym w województwie pomorskim</i>	Data sporządzenia:
Przedstawiciel wnioskodawcy:	Źródło: inicjatywa poselska (tbc)
Osoby odpowiedzialne za projekt w Biurze Legislacyjnym:, legislator, tel. 22, ekspert ds. OSR, tel. 22	Nr druku:

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Utrzymanie przez kolejne dekady wysokiego tempa rozwoju gospodarczego Polski nie będzie możliwe bez uregulowania rozwoju metropolii. Metropolizacja, kolejny etap urbanizacji, stała się jednym z najważniejszych wyznaczników współczesnego modelu rozwoju. Realia gospodarcze i nauka nie pozostawiają wątpliwości co do tego, że w XXI wieku wzrost gospodarczy, generowanie innowacji i nowych miejsc pracy zależy od coraz mniejszej liczby miejsc na świecie, czyli od metropolii. Polska gospodarka ma niezwykłą szansę, aby dzięki obecnym zmianom geopolitycznym awansować do ligi najbardziej zaawansowanych technologicznie państw Europy. Aby to było możliwe, konieczne jest stworzenie skutecznych ram współpracy metropolitalnej. Najtrudniej jest to osiągnąć w metropoliach policentrycznych.

Wyjątkową konieczność uregulowania rozwoju dwóch polskich metropolii podkreślają powszechnie eksperci i szefowie wszystkich najważniejszych polskich jednostek badawczych ds. rozwoju regionalnego, w tym współautorzy i konsultanci poprzednich strategii rozwoju kraju, którzy w liście otwartym z 21 stycznia 2021 r. piszą: „Doświadczenia 30 lat odrodzonego polskiego samorządu terytorialnego pokazują, że brak właściwej, ustrojowej podstawy prawnej dla rozwoju wielkich miast był poważnym **hamulcem w rozwoju polskich metropolii – przede wszystkim tych policentrycznych: górnośląskiej oraz trójmiejskiej**. Wiemy już, że możliwości tworzenia porozumień oraz związków komunalnych nie wystarczą (...) Narastającego kryzysu gospodarczego, klimatycznego oraz problemów społecznych nie da się naprawić w formie dotychczasowych, nietrwałych form współpracy.”¹

Jak zauważa OECD, „utrzymywanie przestarzałych rozwiązań prawnych na obszarach wielkich miast automatycznie osłabia potencjał gospodarczy i polityczny państw, w których te metropolie funkcjonują”. Poszczególne gminy wiejskie i miejskie oraz wchodzące w skład obszaru metropolitalnego powiaty są w stanie rozwiązywać część wyzwań lokalnych, jednak nie są w stanie skutecznie rozwiązywać wyzwań klimatycznych, przestrzennych, transportowych czy gospodarczych. Również fundamentalne wyzwanie rozwojowe Polski, czyli głęboki kryzys demograficzny, może być rozwiązany wyłącznie poprzez stworzenie silnych ośrodków rozwoju społeczno-gospodarczego, które będą przyciągały kolejnych mieszkańców do życia w Polsce.

Interwencja państwa w proces metropolizacji na Pomorzu jest potrzebna w celu przezwycięzenie 2 zasadniczych barier rozwojowych, których gminy i powiaty OMGGs nie są w stanie przezwyciężyć same:

- 1) **Pierwszą grupą są problemy transportowe, przestrzenne i klimatyczne**, których nie da się rozwiązać bez ścisłej koordynacji działań, za które obecnie odpowiedzialne są poszczególne jednostki samorządowe i rządowe. Bez przekazania metropolii podmiotowości prawnej niemal niemożliwe wydaje się znaczące usprawnienie niezwykle podzielonego w OMGGs systemu transportu publicznego. Sprawny transport zbiorowy jest niezbędny do realizacji podstawowego celu uchwalonej Strategii

¹ List otwarty 31 profesorów polskich jednostek badawczych (21.01.2021), w tym przewodniczący i członkowie prezydium KPZK PAN: prof. T. Komornicki, prof. T. Markowski, prof. J. Zaucha, prof. P. Churski, dr hab. P. Śleszyński, czy też prof. I. Lipowicz.

Rozwoju Ponadlokalnego OMGGS, tj. „lepszego zintegrowania powiatów otaczających Trójmiasto: **wejherowskiego, kartuskiego, gdańskiego, tczewskiego, nowodworskiego, puckiego, lęborskiego, malborskiego i sztumskiego** z rdzeniem metropolii, aby wszyscy mieszkańcy zyskali dobry dostęp do usług publicznych oraz możliwości rozwojowych, jakie daje metropolia”. Podobnie, bez projektowanej ustawy niemożliwe wydaje się stworzenie efektywnego systemu planowania przestrzennego i zmniejszenie **negatywnych skutków** procesów suburbanizacji, które Polski Instytut Ekonomiczny szacuje na **85 mld zł rocznie** dla całego kraju.²

Wymienione problemy nieefektywnego zarządzania przestrzennego i podzielonego systemu zarządzania transportem zbiorowym przekładają się bezpośrednio na atrakcyjność osiedleńczą, dostępność do rynku pracy i inne aspekty rozwoju gospodarczego, w szczególności miejscowości wokół Trójmiasta. Tym samym bariery rozwoju i sprawnego zarządzania metropolią wiążą się ściśle i bezpośrednio z **wyludnianiem się wsi i mniejszych miast** w północnej Polsce. Wprowadzenie sprawnych narzędzi zarządczych niewątpliwie powinno przyczynić się do tego, że mieszkańcy Kaszub, Kociewia i Żuław na stałe zwiążą swoje życie w swoim regionie, Polki i Polacy, którzy opuścili kraj w celach zarobkowych otrzymają szansę na powrót do Polski, a przyjezdni z innych regionów Polski i Europy mogli mieć lepsze warunki zamieszkania na Pomorzu.

- 2) Drugą zasadniczą barierą rozwojową OMGGS i Północnej Polski jest coraz większe **odstawanie od większością europejskich regionów pod względem innowacyjności**. Bariera ta jest tym poważniejsza, iż metropolia gdańska położona jest peryferyjnie względem głównego rynku Unii Europejskiej. Mimo rekordowego tempa wzrostu przez ostatnie 20 lat, region Pomorza stoi przed pułapką średniego wzrostu, definiowaną jako ugrzęźnięcie, po okresie szybkiego zamykania luki rozwojowej wobec regionów bardziej rozwiniętych, na niższym niż one, niezadowalającym poziomie rozwoju. Ryzyko takie zwiększa wyczerpanie przewagi niskich kosztów płac, a obrazuje je fakt, że w stosunku do 2021 roku Pomorze spadło w 2023 roku ze 184 na 187 miejsce w europejskim rankingu innowacyjności³.

Jedynym sposobem na przezwycięzenie pułapki średniego wzrostu dla Północnej Polski jest wykorzystanie niezaprzeczalnych potencjałów rozwojowych metropolii trójmiejskiej na rzecz podniesienia poziomu innowacyjności. Jest to tym bardziej kluczowe w sytuacji zmian geopolitycznych, gdy duże, wysokospecjalistyczne inwestycje technologiczne przenoszone są do metropolii Unii Europejskiej. Projektowana ustawa oraz przyjęta w czerwcu 2024 r. Strategia rozwoju ponadlokalnego OMGGS podkreślają kluczową rolę współpracy sektora nauki oraz branż o wysokim potencjale innowacyjnym. Spoiwem tej współpracy ma być metropolia, a projektowana ustawa zawiera zapisy dodatkowo motywujące do jej zacieśnienia. W efekcie wsparcia państwa poprzez projektowaną ustawę, OMGGS, czwarty największy obszar metropolitalny w Polsce i jeden z największych ośrodków w Regionie Morza Bałtyckiego ma szansę przezwyciężyć bariery wynikające ze swojego peryferyjnego położenia i oprócz przewag konkurencyjnych związanych z istnieniem portu morskiego czy przemysłu stoczniowego zacząć proces nadgania regionów europejskich również w branżach opartych na wiedzy i innowacjach. Jednym z kluczowych wyzwań w tym zakresie będzie rozwój trójmiejskiego ośrodka akademickiego, który obecnie posiada połowę mniej studentów, niż mniejsze od OMGGS obszary metropolitalne Poznania czy Wrocławia.

W kontekście zdynamizowania i utrwalenia rozwoju gospodarczego, ważne jest podkreślenie, że każda metropolia to obszar miejsko-wiejski. Dlatego strategicznym celem ustawy jest również **zwiększenie zdolności ośrodków powiatowych wokół rdzenia metropolii do wykorzystania efektów mnożnikowych i przyjmowania innowacji**.

Ze względu na policentryczną specyfikę i już bogate doświadczenia intensywnej współpracy miejsko-wiejskiej w OMGGS, związek metropolitalny w woj. pomorskim w jeszcze większym stopniu stanowić będzie wyjątkowe **laboratorium współpracy miejsko-wiejskiej i solidarności regionalnej**, w którym powstawać powinny uniwersalne rozwiązania możliwe do upowszechnienia w innych polskich regionach.

Potrzeba współpracy metropolitalnej na obszarze położonym wokół Gdańska dostrzegana była od początku transformacji ustrojowej, ponieważ już wtedy procesy związane z rozwojem społeczno-gospodarczym wykraczały poza granice administracyjne gmin i powiatów. W celu usprawnienia wykonywania zadań publicznych na tym obszarze podejmowane były liczne inicjatywy. Jednakże jak pokazują doświadczenia w zakresie integracji metropolitalnej, trudno o efektywne zarządzanie metropolią wyłącznie w oparciu o oddolną współpracę samorządów.

² „Społeczno-gospodarcze skutki chaosu przestrzennego”, Polski Instytut Ekonomiczny, 2022

³ Regional Innovation Scoreboard, Komisja Europejska, 2023

Władze publiczne, dostrzegając bariery rozwojowe metropolii, wprowadziły do polskiego porządku prawnego *ustawą z dnia 9 października 2015 r. o związkach metropolitalnych* (Dz. U. 2015, poz. 1890) formę zrzeszenia jednostek samorządu terytorialnego w postaci związku metropolitalnego. Ustawa ta po wejściu w życie *ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim* (Dz. U. 2017, poz. 730) została uchylona. Nowa regulacja wyklucza możliwość tworzenia związku metropolitalnego poza Konurbacją Śląską. Dlatego do utworzenia związku metropolitalnego w województwie pomorskim konieczna jest odrębna ustawa

Jednocześnie projektowana ustawa nowelizuje ustawę z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim. Proponowane zmiany są efektem kilkuletnich doświadczeń funkcjonowania Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, a także rekomendacji wynikających z opracowań ewaluacyjnych, w tym zamówionych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Zmiany dotyczą m.in. zakresu działania związku metropolitalnego (zadań własnych związku oraz kompetencji), a także mechanizmu finansowania jego działalności (katalogu źródeł dochodów oraz mechanizmu ustalania składek).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt.

W celu rozwiązania problemów związanych z rozwojem Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot proponuje się projekt *ustawy o związku metropolitalnym w województwie pomorskim*. Przedmiotowa regulacja określa zasady i tryb utworzenia związku metropolitalnego oraz zasady jego funkcjonowania. Zgodnie z projektem ustawy związek metropolitalny zostanie utworzony z przekształcenia stowarzyszenia Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot, a więc w jego skład wchodzić będą gminy i powiaty. Projekt ustawy przewiduje, że związek metropolitalny będzie realizował, w imieniu własnym oraz na własną odpowiedzialność, w szczególności zadania publiczne w zakresie:

- polityki rozwoju,
- kształtowania ładu przestrzennego,
- publicznego transportu zbiorowego na obszarze związku,
- mobilności miejskiej,
- adaptacji do zmian klimatu i ochrony środowiska,
- promocji związku i jego obszaru.

Wśród zadań fakultatywnych znajdują się również zadania wypracowane ze środowiskami gospodarczymi i naukowymi metropolii zmierzające do zdynamizowania i utrwalenia rozwoju gospodarczego oraz umożliwienia awansu innowacyjnego metropolii trójmiejskiej. Tym celom służyć mają m.in. zadania z zakresu:

- promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej;
- wspierania działań innowacyjnych, w tym poprzez inkubowanie i wspieranie branż innowacyjnych, stanowiących specjalizację gospodarczą obszaru;
- dofinansowywanie badań wdrożeniowych w obszarach związanych z gospodarką komunalną i świadczeniem usług publicznych;

Oczekuje się, że efektem zainicjowania polityki państwa wobec zrzeszenia gmin i powiatów w ramach związku metropolitalnego będzie sprawniejsze wypełnianie zadań publicznych, w szczególności związanych z organizacją publicznego transportu zbiorowego oraz lepsza koordynacja działań rozwojowych i innowacyjnych. W średnim okresie funkcjonowania powinny ujawnić się znaczące pozytywne skutki, które będą wynikać z nowego sposobu zarządzania rozwojem Obszaru Metropolitalnego Gdańsk – Gdynia – Sopot i zwiększenia zdolności metropolii do wykorzystania efektów mnożnikowych i przyjmowania innowacji.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Kwestia zarządzania obszarami metropolitalnymi dostrzegana jest w Europie. W awangardzie zarządzania metropolitalnego znajdują się obecnie takie kraje jak: Niemcy, Francja i Włochy. OECD definiuje obszary metropolitalne jako funkcjonalne obszary miejskie liczące co najmniej 500 tys. mieszkańców. W raporcie „*The OECD Metropolitan Governance Survey*” wskazuje się, że w krajach OECD takich obszarów jest 275, z czego najwięcej w Europie (101). Na uwagę zasługuje stwierdzenie OECD podane w publikacji „*The Metropolitan Century 2015*”, że istnienie instytucjonalnych struktur władzy metropolitalnej bezspornie zwiększa efektywność planowania przestrzennego i zmniejsza negatywne skutki procesów suburbanizacji.

Z przeglądu literatury wynika, że w Europie brak jest jednakowych rozwiązań w zakresie zarządzania metropolitalnego. Realizowane jest ono w różnorodnych formach organizacyjno-prawnych i w zróżnicowanych ramach przestrzennych. Dostrzegalny jest silnie narodowy czy nawet regionalny charakter dostosowany do specyfiki ustrojowej, politycznej, historycznej i osadniczo-gospodarczej danego kraju.

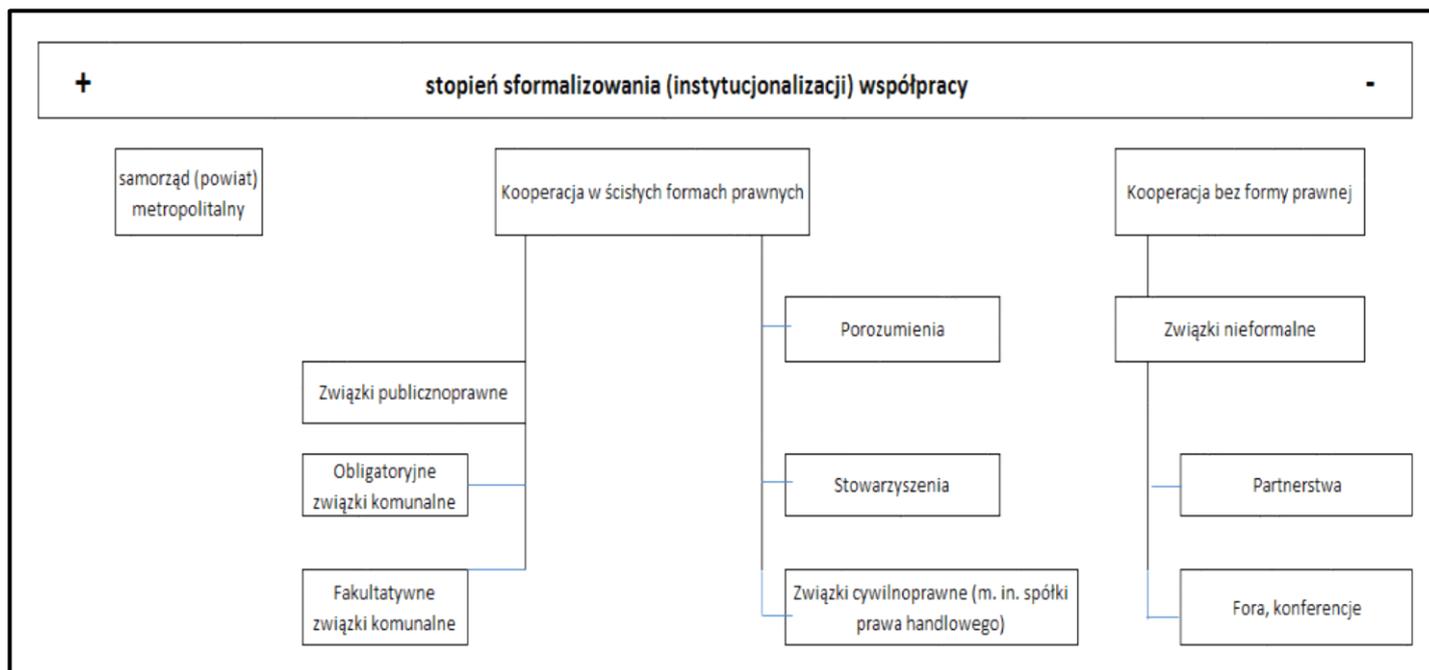
W literaturze nie ma zgodności co do optymalnej struktury zarządzania obszarami metropolitalnymi. Jednakże co do samego celu, podkreśla się, że poprzez harmonizację procesów rozwoju miasta centralnego i jego obszaru funkcjonalnego uzyskuje się **przewagi kooperacyjne i efekty mnożnikowe**. Na obszarach metropolitalnych o dużej fragmentyzacji administracyjnej wspólne struktury zarządzania i świadczone przez nie usługi przynoszą pozytywne efekty.²

W klasyfikacji ustrojowej współczesnych obszarów metropolitalnych za podstawowe uznaje się takie kryteria jak: forma prawna kooperacji, stopień instytucjonalizacji, charakter i sposób wybierania władz, poziom autonomii organów wykonawczych, zakres ich kompetencji i zadań, a także poziom autonomii finansowej. W poniższej tabeli oraz schemacie przedstawione zostały formy integracji metropolitalnej.

Tabela nr 1: Formy organizacyjne, instytucje i aktorzy metropolitalnego zarządzania.

Formy organizacyjne		Aktorzy	Zakres współdziałania
Twarde	Miękkie		
Jednostka terytorialnej organizacji kraju, rada i prezydent wybierani w głosowaniu powszechnym. Gminy zachowują odrębność przy znacznie zmniejszonych kompetencjach.	Obligatoryjne związki gmin Dobrowolne związki gmin Stowarzyszenia metropolitalne Agencje rozwoju metropolitalnego	Rząd Partie polityczne Władze regionalne Samorządy Organizacje przedsiębiorców	Planowanie strategiczne Zagospodarowanie przestrzenne Transport publiczny Gospodarka odpadami Inwestycje metropolitalne Policja, straż pożarna Promocja

Schemat nr 1: Formy integracji metropolitalnej.

Źródło: „Obszary metropolitalne – przesłanki i formy integracji zarządzania”. Przegląd planisty 3(2019). Prof. dr hab. T. Kaczmarek.

² „Zarządzanie obszarami metropolitalnymi – zagraniczne doświadczenia i ich polskie implikacje”. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. T. Kaczmarek.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt.

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
gminy i powiaty wchodzące w skład stowarzyszenia Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot	61 gmin i powiatów		udział w procesie sporządzania projektu statutu związku metropolitalnego w formie opiniowania
Biuro stowarzyszenia Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot	1		zapewnienie obsługi pełnomocnika do spraw utworzenia związku metropolitalnego
Prezes Rady Ministrów	1		uzgodnienie projektu statutu i jego zmian nadzór nad działalnością związku metropolitalnego
Rada Ministrów	1		wydanie rozporządzenia, w sprawie zmiany obszaru, granic, gmin i powiatów wchodzących w skład związku
minister właściwy do spraw administracji publicznej	1		wniosek do Prezesa Rady Ministrów w sprawie projektu statutu i jego zmian
Wojewoda Pomorski	1		wydanie opinii nt. wniosku o utworzeniu związku metropolitalnego, zmiany jego granic może udzielić dotacji na działania związane z utworzeniem związku metropolitalnego nadzór nad działalnością związku metropolitalnego
Sejmik Województwa Pomorskiego	1		wydanie opinii w sprawie utworzenia związku metropolitalnego i zmiany jego granic, zakresu zadań
Marszałek Województwa Pomorskiego	1		prawo do udziału w posiedzeniach zgromadzenia związku metropolitalnego z głosem doradczym
Regionalna Izba Obrachunkowa	1		nadzór nad działalnością związku metropolitalnego w zakresie spraw finansowych
wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast, starostowie JST wchodzących w skład związku	61		delegaci do organu związku metropolitalnego (zgromadzenia związku metropolitalnego)
obywatele zamieszkali na terenie gmin, które zrzeszą się w związek metropolitalny	ponad 1,5 mln		konsultacje pośrednie – oczekuje się, że projektowane rozwiązanie wpłynie pozytywnie na jakość życia

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji.

Projekt ustawy był poddany konsultacjom i opiniowaniu dwukrotnie. Opinie i uwagi pozyskane w toku procedowania projektu ustawy o związku metropolitalnym w województwie pomorskim (Sejm IX kadencji, druk nr 646) pozostają aktualne. Opinie i uwagi dotyczące przedmiotowego projektu – pozytywne wobec inicjatywy – dotyczą zarówno projektowanej regulacji, jak i zmian, jakie zaszyły pomiędzy obiema wersjami dokumentu.

Nadesłane w ramach konsultacji opinie są jednoznacznie pozytywne, a pochodzą od następujących podmiotów:

- stanowisko Prezydent Miasta Gdańska, p. Aleksandry Dulkiwicz,
- stanowisko Prezydenta Miasta Gdynia, p. dra Wojciecha Szczurka,
 - uchwała poparcia Sejmiku Województwa Pomorskiego
 - stanowisko Związku Gmin Pomorskich,
 - stanowisko Związku Miast i Gmin Morskich,
 - stanowisko Stowarzyszenia Żuławy,
 - stanowisko Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Gdańsku,
- stanowisko Związku Uczelni Wyższych w Gdańsku im. D. Fahrenheita,
 - stanowisko Pracodawców Pomorza,
 - stanowisko Związku Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader,
- stanowisko Agencji Regionalnego Monitoringu Atmosfery Gdańsk-Gdynia-Sopot (fundacji ARMAG)
 - stanowisko Instytutu Metropolitalnego,
 - stanowisko Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego,
- list otwarty 31 profesorów polskich jednostek badawczych ds. rozwoju regionalnego, w tym przewodniczącego i członków prezydium Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Polskiej Akademii Nauk: prof. Tomasz Komornicki, prof. Tadeusz Markowski, prof. Jacek Zaucha, prof. Paweł Churski, dr hab. Przemysław Śleszyński, czy też prof. Irena Lipowicz;
- stanowisko prezesa Zarządu Stowarzyszenia Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot, p. Michała Glasera.

Dodatkowo do wniosku załącza się wcześniejsze opinie korporacji samorządowych:

- stanowisko Unii Metropolii Polskich,
- stanowisko Zarządu Związku Gmin Wiejskich RP.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych.

(ceny stałe z 2022 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d
Budżet państwa	0	-9,2	-451,6	-456,11	-460,68	-465,28	-469,94	-474,38	-479,38	-484,18	-489,02	-4240,03
Budżet państwa – pozytywne skutki pośrednie	0	0	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d
JST	0	0	0	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d
Związek Metropolitalny	0	10,88	468,38	473,06	477,79	482,57	487,4	492,27	497,9	502,17	507,19	4398,9
Wydatki ogółem	0	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d
Budżet państwa	0	0	0	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d
JST	0	1,68	16,78	16,95	17,11	17,29	17,46	17,63	17,81	17,99	18,17	158,87
Związek Metropolitalny	0	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d
Saldo ogółem	0	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d	b.d
Budżet państwa	0	-9,2	-451,6	-456,11	-460,68	-465,28	-469,94	-474,38	-479,38	-484,18	-489,02	-4240,03
JST	0	-1,68	-16,78	-16,95	-17,11	-17,29	-17,46	-17,63	-17,81	-17,99	-18,17	- 158,87
Związek Metropolitalny	0	10,88	468,38	473,06	477,79	482,57	487,4	492,27	497,9	502,17	507,19	4398,9
Źródła finansowania:	podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) składki gmin zrzeszonych w związku metropolitalnym											

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Przedmiotowa ustawa będzie miała bezpośredni wpływ na sektor finansów publicznych, gdyż zaproponowany w niej sposób finansowania związku metropolitalnego spowoduje zmiany w przepływach środków finansowych pomiędzy jednostkami zaliczanymi do sektora finansów publicznych. Szacuje się, że w fazie organizacyjnej związek metropolitalny uzyska dochody z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w wysokości 9,2 mln zł, zaś dochody ze składek prawdopodobnie wyniosą 1,68 mln. W pierwszym pełnym roku działalności dochody z PIT prawdopodobnie wyniosą ok. 451,6 mln zł, zaś dochody ze składek gmin ok. 16,78 mln zł. Prognoza dochodów w kolejnych latach zakłada 1% wzrostu rok do roku. Są to szacunkowe wyliczenia, jak pokazuje funkcjonowanie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, kształtowanie się dochodów tego podmiotu w kolejnym latach jego działalności jest uzależnione od przyjętej strategii rozwoju związku metropolitalnego. W przypadku Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, w drugim roku działalności udział dochodów z podatku dochodowego od osób fizycznych, w strukturze dochodów ogółem, uległ znacznemu obniżeniu z powodu wzrostu znaczenia innych źródeł dochodów. W celu sporządzenia szacunków dochodów związku metropolitalnego dla fazy organizacyjnej i pierwszego pełnego roku działalności przyjęto następujące założenia: • struktura dochodów związku metropolitalnego będzie zbliżona do struktury dochodów Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (projektowany związek metropolitalny będzie pełnił podobne funkcje do tych, jakie realizuje funkcjonująca Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, której zapewniono analogiczne źródła finansowania),• dochody z podatku dochodowego od osób fizycznych uzależnione są od kształtowania się wysokości wynagrodzenia i poziomu aktywności społeczeństwa – analiza przeciętnego wynagrodzenia i stopy bezrobocia pozwala stwierdzić, że w przeliczeniu na jednego mieszkańca dochody z PIT powinny kształtować się na zbliżonym poziomie do dochodów jakie uzyskiwała Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia,

- szacunki zostały sporządzone dla liczby ok. 1,5 mln ludności zamieszkującej obszar metropolitalny,

Koszty związane z organizacją projektowanego związku metropolitalnego prawdopodobnie będą zbliżone do wydatków poniesionych na utworzenie związku metropolitalnego w województwie śląskim. Należy dodać, że z analizy sprawozdania wykonania budżetu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii wynika, że zaprojektowane źródła finansowania pozwoliły na sfinansowanie niezbędnych wydatków w fazie organizacyjnej i pierwszym pełnym roku działalności.

Skutki pośrednie ustawy. W średnim i długim okresie obowiązywania przedmiotowej ustawy należy oczekiwać, że ujawnią się pozytywne skutki działalności związku metropolitalnego, gdyż działalność tego podmiotu przyczyni się do przezwyciężenia barier rozwojowych, co w konsekwencji doprowadzi do poprawy dynamiki rozwoju tego regionu i Polski. Jakkolwiek aktualnie ocena wpływu projektowanej ustawy w tym obszarze może mieć jedynie charakter jakościowy, to należy pamiętać, że:

- projekt ustawy był aktywnie konsultowany ze środowiskiem gospodarczo-naukowym metropolii trójmiejskiej, podobnie jak opracowana w latach 2022-24 nowa strategia rozwoju OMGGS. Wsparcie i bieżącą współpracę ze stowarzyszeniem OMGGS prowadzą w szczególności Konwent Gospodarczym Związku Uczelni Wyższych w Gdańsku im. Gabriela Fahrenheita oraz powołany w jego ramach „Think Tank Metropolia” oraz największa pomorska organizacja samorządu gospodarczego – Pracodawcy Pomorza. Zaangażowanie to jest wyrazem przekonania, że metropolia to dobro wspólne i wehikuł do zdynamizowania wzrostu gospodarczego;
- zgodnie z przygotowywaną we współpracy z ww. środowiskami gospodarczymi i naukowymi metropolii (Związek Uczelni Wyższych im. G. Fahrenheita jest członkiem wspierającym OMGGS) Strategią rozwoju ponadlokalnego do roku 2030 dla OMGGS, lepsza koordynacja działań i współpraca metropolitalna stanowi odpowiedź na wyzwanie pułapki średniego wzrostu i rosnącej luki innowacyjnej i technologicznej (wg Regional Innovation Scoreboard 2023 Pomorskie zajmuje 187 miejsce na 239 regionów. Pozycja ta spada, bo w 2021 roku byliśmy na 184 miejscu na 240 regionów). Zaprojektowana na podstawie wytycznych ministerstwa rozwoju regionalnego strategia OMGGS przewiduje, że dzięki większej otwartości na współpracę ze środowiskami gospodarczymi i naukowymi oraz stworzenie skutecznych mechanizmów współdziałania w ciągu najbliższych 10-15 lat metropolia trójmiejska znajdzie się wśród 100 najbardziej innowacyjnych regionów Europy. Jednym z kluczowych oczekiwań zapisanych w strategii jest uchwalenie projektowanej ustawy.

Na podstawie powyższych faktów, należy stwierdzić, iż projektowana ustawa umożliwi władzom związku metropolitalnego podejmowanie działań, które w sposób pośredni, w średnim okresie, będą pozytywnie oddziaływać na konkurencyjność podmiotów zlokalizowanych na tym obszarze, a ustawa powinna przynieść pozytywny wpływ na konkurencyjność gospodarki i podniesienie poziomu innowacyjności, zarówno w rdzeniu jak i licznych powiatach ziemskich Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot. **Dodatkowy wzrost PKB oraz wzmocniona zdolność do podtrzymywania poziomu i tempa rozwoju oraz włączanie w procesy rozwojowe licznych powiatów ziemskich bez wątplenia przełożą się w średnim i długim okresie na zwiększenie przychodów budżetu państwa.**

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
w ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2023 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	rodzina, obywatele, gospodarstwa domowe	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	ośrodki naukowe i uczelnie	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
w ujęciu niepieniężnym	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	W średnim i długim okresie pozytywny wpływ regulacji na jakość życia rodzin, obywateli zamieszkałych na Obszarze Metropolitalnym Gdańsk-Gdynia-Sopot oraz osób regularnie bądź okazjonalnie odwiedzających metropolię trójmiejską, tj. mieszkańców Pomorza i reszty kraju.						

W przypadku uruchomienia przez związek działań publicznych dotyczących wspierania działań innowacyjnych czy

dofinansowywania badań wdrożeniowych (katalog zadań fakultatywnych), w szczególności, gdy na terenie związku zakończono by proces federalizacji uczelni wyższych i na okres 5 lat otrzymano dodatkowe środki przeznaczone na finansowanie tego typu działalności (art. 54.6. projektu ustawy), w średnim i długim okresie należy spodziewać się znaczącego dodatkowego wzrostu PKB. Wnioski z analiz i badań empirycznych przytaczanych w raporcie Konferencji Rektorów Uczelni Ekonomicznych „Nauka i szkolnictwo wyższe a PKB” (2023) każda złotówka zainwestowana w naukę daje efekt od 8 do 13 zł dodatkowego produktu krajowego brutto. Zgodnie z założeniami środowisk gospodarczych, naukowych i samorządowych Pomorza, które wypracowały to rozwiązanie w ramach projektowanej ustawy, przeznaczony na ten cel, w przypadku sfinalizowania procesu federalizacji trójmiejskich uczelni, fundusz uzupełniany byłby przez środki prywatne, zachęcane w ten sposób do inwestycji w lokalne badania wdrożeniowe. Wygenerowany w ten sposób przez 5 lat fundusz powinien zwrócić się nie tylko w postaci PKB i dodatkowej bazy podatkowej, ale również jako mechanizm zwrotny, umożliwiający kontynuację działalności B+R w obszarach związanych z lokalną gospodarką w kolejnych latach, już po zakończeniu wsparcia z budżetu państwa (budżet państwa stanie się wówczas beneficjentem netto, osiągając dodatkowe przychody z podatków wygenerowanych z dodatkowego PKB).

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu.

Projektowana ustawa będzie miała wpływ na funkcjonowanie podmiotów zaliczanych do sektora finansów publicznych położonych w gminach, które przystąpią do związku metropolitalnego. Na skutek zaprojektowanych w ustawie rozwiązań, a także działań jakie będą podejmowane przez władze związku oraz zmian organizacyjnych, jakie dotkną niektóre podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych, będą musiały być przedkładane odpowiednie sprawozdania.

9. Wpływ na rynek pracy.

Pozytywny lokalny wpływ na rynek pracy na obszarze metropolitalnym Gdańsk-Gdynia-Sopot.

10. Wpływ na pozostałe obszary.

Omówienie wpływu	Pozytywny wpływ na rozwój miast: Gdańsk, Gdynia i Sopot oraz gmin, które wejdą w skład związku metropolitalnego. Z uwagi na przewidziane w ustawie rozwiązania organizacyjne regulacja będzie miała wpływ na mienie jednostek samorządu terytorialnego, które przystąpią do zrzeszenia.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego.

Przepisy projektu ustawy wejdą w życie po upływie 14 dni po ogłoszeniu ustawy.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Przedmiotowa regulacja będzie miała istotny wpływ na rozwój Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot i dlatego powinna podlegać ocenie *ex-post*. Ewaluacja powinna być kompleksowa, ponieważ wpływ regulacji ujawni się w wielu obszarach. Z uwagi na dostępność danych będzie ona możliwa do przeprowadzenia po okresie trzech lat obowiązywania ustawy.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak

